

Φ.Α.Τ.Α. ΜΙΑ ΠΝΟΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΠΙΝΔΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19^Ο ΑΙΩΝΑ.

Το θέμα που θα μας απασχολήσει στο παρόν κείμενο είναι η ίδρυση και λειτουργία και κυρίως το περιεχόμενο του καταστατικού της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας της Τζούρτζιας της Αθαμανίας. Επειδή όμως δεν είναι δυνατό να αναφερθούμε εδώ σε όλα τα θέματα που άπτονται της Αδελφότητας, θα εστιάσουμε μόνο σε εκείνα που αφορούν τον κοινωνικό της χαρακτήρα.

Πολύ σύντομα θα αναφερθώ σε μερικά ιστορικά στοιχεία. Η Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζιας της Αθαμανίας (Φ.Α.Τ.Α.) είναι Σύλλογος ιδρυθείς το 1893 εις το χωρίον Τζούρτσα, όπως αναφέρεται στο καταστατικό της. Εμπνευστής και ιδρυτής της υπήρξε ο τζουρτζιώτης Χρήστος Δήμας ή Ούτος (1863-1922). Σήμερα την κατατάσσουμε στους πολιτιστικούς Συλλόγους, αλλά, επειδή ο όρος «πολιτιστικός Σύλλογος» συνειρμικά παραπέμπει στους Συλλόγους απανταχού της ελληνικής επικράτειας, των οποίων το περιεχόμενο και οι σκοποί εστιάζουν κυρίως στη διάσωση της παράδοσης (μουσικής, χορού, εθίμων, λαϊκής τέχνης κ.λ.π.), γι' αυτό πρέπει να διευκρινιστεί από την αρχή ότι στην περίπτωση της Φ.Α.Τ.Α., ο όρος «πολιτιστικός», εμφανίζεται ιδιαίτερα διευρυμένος, ταυτιζόμενος με την απόλυτη έννοια του όρου «πολιτισμός».

Αναφέρομαι εδώ στον πνευματικό πολιτισμό και τις διαχρονικές αξίες που ο άνθρωπος κατά τη μακραίωνη πορεία του θέσπισε για να βελτιώσει τη ζωή του. Τέτοιες αξίες είναι η δημιουργία κοινωνικών συνόλων, το δικαίωμα στη Γνώση, η Ισότητα μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, η Αλληλεγγύη, η Υπευθυνότητα, η διεκδίκηση των δικαιωμάτων αλλά και η συναίσθηση των υποχρεώσεων. Όλα τα παραπάνω είναι θέματα που περιλαμβάνονται στο καταστατικό της Φ.Α.Τ.Α. και απ' αυτή την άποψη η Αδελφότητα υπήρξε το μεγάλο Σχολείο που εκπαίδευσε τους Τζουρτζιώτες με τρόπο απλό και πρακτικό σε βασικές αρχές και αξίες πολιτισμού.

Έχω δώσει στο κείμενό μου τον τίτλο: «Φ.Α.Τ.Α., μια πνοή Διαφωτισμού στην ορεινή Πίνδο κατά τον 19^ο αιώνα». Θεωρώ πως μια σύντομη αναφορά στον όρο «Διαφωτισμός» είναι επιβεβλημένη. Κατά τον 17^ο αι. λοιπόν εμφανίστηκε στην Ευρώπη ένα πνευματικό κίνημα που έθεσε υπεράνω όλων την ανθρώπινη λογική, τη Γνώση, συγκρότησε την ανθρώπινη σκέψη και κήρυξε τις αρχές της Ελευθερίας, της Ισότητας και της Αδελφότητας. Τελική του κατάληξη αποτέλεσε η Γαλλική Επανάσταση το 1789.

Στα μέσα του 18^{ου} αι. εμφανίζεται ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός που αποτελεί δημιούργημα απότοκο του Γαλλικού Διαφωτισμού. Ένας από τους σκοπούς του ήταν το πώς θα φωτισθεί και θα βγει από την αμάθεια το Γένος, προϋπόθεση απαραίτητη για την οργάνωση του απελευθερωτικού αγώνα εναντίον των Τούρκων κατακτητών. Στους οπαδούς του συγκαταλέγονται ο Ρήγας Φεραίος και ο Αδαμάντιος Κοραής, υπέρμαχοι της ελευθερίας και της ισότητας όλων των ανθρώπων. Όλες οι προσπάθειές τους κατέτειναν στην πνευματική αναγέννηση και την άνοδο του πνευματικού επιπέδου του λαού. Ζητούν να κτισθούν σχολεία. Θεωρούν τη γνώση ως προϋπόθεση κάθε ελευθερίας. Ο Κοραής γράφει: «Όλοι μας αι προλήψεις και αι κακίαι προέρχονται από της απαιδευσίας την καταραμένην αχλύν, ομίχλην, καταχνιάν. Μόνη η Παιδεία ελευθερώνουσα τον νουν από την άγνοϊαν διδάσκει τον άνθρωπον τα προς τον θεόν και τον πλησίον καθήκοντα».

Νομίζω πως έχω δώσει με σύντομία το στίγμα των ιδεών του Διαφωτισμού, Ευρωπαϊκού και Νεοελληνικού. Απομένει να αναζητήσουμε τις παραπάνω ιδέες και στις αρχές που διέπουν τη Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα της Τζούρτζιας. Οδηγός μας θα είναι το καταστατικό της Φ.Α.Τ.Α. που αποτελείται από 93 άρθρα, τα οποία διαιρούνται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: Σ' αυτά που αφορούν διαδικαστικά θέματα, τα οποία δεν θα μας απασχολήσουν εδώ, - θα ήταν ευχής έργον να ασχοληθεί μαζί τους ένας νομικός- και σ' αυτά που άπτονται κοινωνικών θεμάτων και θα βοηθήσουν να δοθεί απάντηση στον

προβληματισμό μας για τη σχέση των αρχών του Διαφωτισμού με το περιεχόμενο και τις αρχές της Φ.Α.Τ.Α.

Πριν από την ανάλυση των άρθρων του καταστατικού θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί ότι το συγκεκριμένο καταστατικό δεν επινόησε ούτε συνέταξε ο Χρήστος Δήμας, αλλά το μετέφερε στη Τζούρτζια από τον Εύξεινο Πόντο, όπου είχε ταξιδέψει και είχε γνωρίσει -συγκεκριμένα στην Σωζόπολη- έναν ελληνικό Σύλλογο με ανάλογο καταστατικό. Εντυπωσιάστηκε και θεώρησε καλό να εμβολιάσει με τις αντίστοιχες αρχές και τους συμπατριώτες του. Μ' αυτόν τον τρόπο καθιστά κοινωνούς στην δημιουργία της Φ.Α.Τ.Α., όλους τους συμπατριώτες του, διότι η δική τους τελική έγκριση αποτελούσε προϋπόθεση για την ίδρυση και λειτουργία της Φ.Α.Τ.Α.

Στο άρθρο 1 αναφέρεται ότι μέλημα της Αδελφότητας είναι η ίδρυσις και διατήρησις Σχολής Αρρένων και Θηλέων εις το χωρίον Τζούρτσα και στο άρθρο 2 ότι εν τη Σχολή θα εκπαιδεύονται δωρεάν τα άρρενα και θήλεα τέκνα της Τζούρτσας. Στο άρθρο 25 αναφέρεται επίσης ότι το διοικητικό συμβούλιο φροντίζει περί διορισμού διδασκάλων και εν γένει περί κανονικής λειτουργίας των εκπαιδευτηρίων.

Θεωρώ ότι η πρόταξη της εκπαίδευσης στο καταστατικό έχει καθαρά αξιολογικό χαρακτήρα και εδώ ας θυμηθούμε πάλι τα λόγια του Κοραή ότι μόνη η Παιδεία ελευθερώνει τον νουν από την άγνοιαν και διδάσκει τον άνθρωπον τα προς τον Θεόν και το πλησίον καθήκοντα. Ας θυμηθούμε επίσης ότι και ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός έθετε υπεράνω όλων τη Γνώση.

Στο άρθρο 1 όμως είναι εμφανής και μία ακόμη βασική αρχή του Διαφωτισμού, αυτή της Ισότητας. Η παιδεία όφειλε να παρέχεται εξ ίσου και ισότιμα στα άρρενα και στα θήλεα τέκνα της Τζούρτσας. Αυτή είναι η μία πλευρά της ισότητας που αφορά στη διάκριση των φύλων. Υπάρχει και η άλλη που αφορά στις οικονομικές ανισότητες. Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 25 η παιδεία, χάρη στη συνδρομή της Αδελφότητας παρέχονταν δωρεάν και έτσι αίρονταν κάθε ανισότητα που οφειλόταν στην οικονομική κατάσταση των κατοίκων της Τζούρτζιας.

Στο άρθρο 6 επανέρχεται η έννοια της ισότητας καθώς όλοι, αδιακρίτως φύλου, είχαν τη δυνατότητα να αποτελούν μέλη της Αδελφότητας : «Μέλη της Αδελφότητος καλούνται οι καταβάλλοντες τας ετησίους αυτών συνδρομάς προς την Αδελφότητα αδιακρίτως φύλου εις ό ανήκουσι». Τέλος, στο άρθρο 60 αναφέρεται ότι « η δικαιοσύνη απονέμεται εις όλα τα μέλη της Αδελφότητος εξ ίσου».

Με τα παραπάνω άρθρα έχουμε ολοκληρώσει την αναφορά μας σε δύο αρχές του Διαφωτισμού, τη Γνώση και την Ισότητα. Η επιλογή να προταθεί η Γνώση παντός άλλου θέματος δεν είναι βέβαια τυχαία, διότι αποτελεί την προϋπόθεση για όλες τις μορφές ελευθερίας. Ο Σωκράτης επί πλέον ταύτιζε τη Γνώση με την Αρετή. Η ιστορία έχει αποδείξει ότι η Γνώση είναι δύναμη και μόνον αυτή μπορεί να δημιουργήσει ελεύθερους πολίτες και σκεπτόμενους ανθρώπους, ικανούς να στηρίζουν την πατρίδα τους, αλλά και να ξεσηκωθούν και να αντιδράσουν, όταν αυτό κριθεί απαραίτητο.

Από την αρχαιότητα ακόμη, όταν τα μοναρχικά καθεστώτα ήθελαν έναν πειθήνιο και άβουλο λαό, τον απέκλειαν από τη Γνώση, η οποία αποτελούσε προνόμιο της άρχουσας τάξης και όσων τη στήριζαν, συνήθως του Ιερατείου, όπως συνέβαινε στην αρχαία Αίγυπτο. Έτσι κατάφεραν να διατηρούν την εξουσία τους πάνω στον λαό. Ο άνεμος του Διαφωτισμού όμως που προετοίμασε και στήριξε τη Γαλλική Επανάσταση, που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στους αγώνες για ανατροπή απολυταρχικών καθεστώτων, ήταν αυτός που έφθασε μέσα από τα άρθρα του καταστατικού της Φ.Α.Τ.Α. ως πνοή ελπίδας στους πριν από ελάχιστα χρόνια απελευθερωθέντες έλληνες της Πίνδου, σ' αυτούς που είχαν ζυμωθεί με τα ήθη ενός κατακτητή της ανατολής, σ' αυτούς που συνέχιζαν να αποκαλούν τον άνδρα της οικογένειας «Αφέντη». Σ' αυτούς λοιπόν τους ανθρώπους ανέλαβε η Φ.Α.Τ.Α. να αφυπνίσει τα αρχαία γονίδια της ελεύθερης σκέψης και της ισότητας των ανθρώπων. Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι υπήρξε πολύ ευτυχής η ιστορική συγκυρία της εμφάνισης ενός φωτισμένου τέκνου της Τζούρτζιας που, στην περιπλάνησή του στην περιοχή του Εύξεινου Πόντου, διέκρινε την ιδιαίτερη σημασία των αρχών

που διείπαν αντίστοιχες Αδελφότητες της περιοχής και τις μετέφερε ως έναν βαρύτιμο θησαυρό στην πατρίδα του.

Όσον αφορά το θέμα της Ισότητας των ανθρώπων, το οποίο είδαμε να επαναλαμβάνεται σε σειρά άρθρων του καταστατικού, αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου, αν λάβει κανείς υπόψη του το ποσοστό αναλφαβητισμού των γυναικών σε πολύ νεότερα χρόνια και αν σκεφθεί πως το ελεύθερο ελληνικό κράτος θέσπισε με νόμο την ισότητα ανδρών και γυναικών μόλις το 1983, σχεδόν έναν αιώνα μετά την ίδρυση της Φ.Α.Τ.Α.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο του καταστατικού αποτελεί η αλληλεγγύη και η συνδρομή προς τον συνάνθρωπο. Ήδη η ονομασία του Συλλόγου είναι «Αδελφότητα», που συνειρμικά παραπέμπει σε μία από τις τρεις αρχές της Γαλλικής Επανάστασης, τη Fraternite, βασική αρχή επίσης του Γαλλικού και του νεοελληνικού Διαφωτισμού.

Στο ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι, περί προικοδοτήσεως, (άρθρα 80 έως και 87), ορίζονται τα σχετικά με την προικοδότηση των θυγατέρων των μελών και των απόρων κοριτσιών. Στο άρθρο 85 γίνεται ειδική αναφορά στο ισόβιο βοήθημα που θα δίδεται σε ειδικές κατηγορίες κοριτσιών (με ανίατες ασθένειες κ.λ.π.). Στο άρθρο 13 ορίζεται ότι οι επί 35 χρόνια συνδρομητές με συμπληρωμένο το 60^ο έτος της ηλικίας τους δικαιούνται μηνιαίας επιχορήγησης 15 δρχ. κατά μήνα. Δηλαδή μία μικρή ισόβια σύνταξη. Η διαφάνεια και η δικαιοσύνη ήταν βασικές αρχές της Αδελφότητας, διότι, αν κάποιος απεβίωνε, οι κληρονόμοι διατηρούσαν τα δικαιώματά τους υπό συγκεκριμένους βέβαια όρους, όπως ορίζει το άρθρο 86. Επίσης η Φ.Α.Τ.Α. λειτουργούσε ως μία Συνεταιριστική Τράπεζα της εποχής που δάνειζε με τόκο μεν, όχι όμως ως τοκογλύφος τα μέλη της – και όχι μόνο – όποτε οι ανάγκες το επέβαλλαν.

Με όσα αναφέραμε πιο πάνω κλείσαμε το μεγάλο κεφάλαιο της αλληλεγγύης. Η Φ.Α.Τ.Α. υπήρξε η καταφυγή και το στήριγμα όλων των αναξιοπαθόντων. Σήμερα είναι αδύνατο να κατανοήσουν οι νεότεροι πόσο μεγάλο έργο επιτελούσε η Φ.Α.Τ.Α. Θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ σε προσωπικές

μνήμες, σε αφηγήσεις των γονέων και των παππούδων μου και να σας διαβεβαιώσω ότι η Αδελφότητα ήταν ένας ιερός οργανισμός για τους τζουρτζιώτες. Σαν άγγελος προστάτευε χήρες, ορφανά, οικογένειες που αντιμετώπιζαν οικονομικές καταστροφές, που έπρεπε να παλέψουν με την αρρώστια, που είχαν να παντρέψουν κόρες και αδελφές, να γηροκομήσουν υπερήλικες και ανήμπορους γονείς. Όσον αφορά στη συνταξιοδότηση των μελών της θα ήταν σκόπιμο να επαναλάβουμε ότι η Φ.Α.Τ.Α. εξασφάλιζε μια μικρή σύνταξη σε εποχή που ούτε στη φαντασία των Ελλήνων δεν υπήρχε ακόμη η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης και της συνταξιοδότησης.

Μία άλλη κατηγορία άρθρων κοινωνικού επίσης χαρακτήρα είναι τα άρθρα 14 και 16. Στο 14 αναφέρεται ότι η Αδελφότητα τελεί κατά τριετίαν μνημόσυνο υπέρ των αποβιωσάντων τακτικών μελών και στο άρθρο 16 γίνεται αναφορά στους Δωρητές, Ευεργέτες και Μεγάλους Ευεργέτες. Τα ονόματά τους γράφονταν με χρυσά γράμματα σε πίνακα αναρτημένο στην αίθουσα της Σχολής και στο γραφείο της Αδελφότητας. Η Αδελφότητα αποτελούσε οργανισμό προσφιλέστατο στους πατριώτες της Τζούρτζιας, οι οποίοι με δωρεές συνέδραμαν το έργο της. Πρέπει να τονίσουμε ότι και σήμερα η Φ.Α.Τ.Α. δεν ξεχνά αυτούς που οφείλει να τιμήσει και τελεί τη δεύτερη μέρα του πανηγυριού της Αγίας Παρασκευής, στις 27 Ιουλίου, μνημόσυνο υπέρ των πεσόντων στους πολέμους, μπροστά στο μνημείο των πεσόντων, το οποίο ανήγειρε με δικά της έξοδα το 1953 στην πλατεία του χωριού.

Σ' αυτό το ξεχωριστό και πρώιμο για τα ελληνικά δεδομένα δημιούργημα, συνέβαλε καθοριστικά ο Χρήστος Δήμας, ο ιδρυτής της. Κρίνουμε σκόπιμο όμως να τονίσουμε και τη συμβολή των απλών ανώνυμων κατοίκων της Τζούρτζιας στην υιοθέτηση και ευόδωση των σκοπών της Αδελφότητας. Είναι αλήθεια πως, όσο φωτισμένος και αν ήταν ο ιδρυτής της, όσο σπουδαίες ιδέες και αν μετέφερε στις αποσκευές του επιστρέφοντας στη γενέτειρά του από τον Εύξεινο Πόντο, τίποτε δεν θα κατόρθωνε, αν οι προτάσεις του δεν έβρισκαν γόνιμο έδαφος στο νου και στις καρδιές των συμπατριωτών του,

οι οποίοι περιέβαλαν με αγάπη αυτό το εξαιρετικό δημιούργημα, τη Φ.Α.Τ.Α. Γι' αυτό, μαζί με τον εμπνευστή της, αξίζουν ιδιαίτερης μνείας και τιμής και τα πρώτα αυτά μέλη που με την παρουσία τους και τη συναίνεσή τους συνέβαλαν στη δημιουργία της Αδελφότητας. Βέβαια ίσως απορήσει κανείς πώς άνθρωποι ορεσίβιοι κατά τον 19^ο αι., μια δεκαετία σχεδόν μόνο μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, είχαν τη διορατικότητα και την ωριμότητα να εκτιμήσουν το εξαιρετικό περιεχόμενο του καταστατικού της Φ.Α.Τ.Α. και να το αναγάγουν σε συνταγματικό χάρτη της κοινότητάς τους, έναν χάρτη με τον οποίο πορεύονται 123 χρόνια τώρα στηρίζοντας τον πληθυσμό της Τζούρτζιας πολιτιστικά, οικονομικά, κοινωνικά κ.λ.π. Για να βάλουμε εδώ τα πράγματα στη θέση τους και να αποδώσουμε τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ, οφείλουμε να μνημονεύσουμε σ' αυτό το σημείο την προσφορά του Κοσμά του Αιτωλού στην αφύπνιση των συνειδήσεων των υποδουλωμένων Ελλήνων. Ο Κοσμάς λοιπόν ο Αιτωλός περιοδεύοντας ανά την Ελλάδα κήρυττε τον λόγο του Θεού, που ήδη αποτελούσε για τους Έλληνες τον συνεκτικό ιστό, ο οποίος τους κράτησε ενωμένους και κυρίως διαφοροποιημένους από τους κατακτητές. Από εδώ εμείς από εκεί οι άλλοι. Αυτή η αντιδιαστολή σε «εμείς και οι άλλοι» κράτησε για αιώνες τους Έλληνες περιχαρακωμένους μακριά από τους Τούρκους και αποσόβησε την αφομοίωσή τους από τον πολυπληθέστερο κατακτητή. Εάν δεν υπήρχε η διαφοροποίηση της θρησκείας, ίσως ήταν πολύ πιο δύσκολο για τους Έλληνες να στέκονται απέναντι από τον κατακτητή για τέσσερις και περισσότερους αιώνες. Θα είχαν μετακινηθεί πιθανόν δίπλα του. Όμως αυτό ήταν το πρώτο στοιχείο της επιβίωσης των υποδούλων, αναγκαίο μεν, όχι όμως ικανό να εξασφαλίσει την απελευθέρωσή τους που ήταν και το τελικό ζητούμενο και μύχιος πόθος τους. Τον αγώνα για την απελευθέρωση μόνο η Παιδεία μπορούσε να τον προετοιμάσει. Αυτή την άποψη έχοντας απολύτως κατανοήσει και υιοθετήσει ο Κοσμάς ο Αιτωλός, συμπεριέλαβε στα κηρύγματά του την ανάγκη για δημιουργία σχολείων μέσα από τα οποία θα προετοιμάζονταν το Γένος για τη μεγάλη στιγμή της εξέγερσης.

Η Γνώση και πάλι στο προσκήνιο. Η βάση κάθε αρετής, της ελεύθερης σκέψης, της δημιουργίας ώριμων ανθρώπων. Ήδη πριν ακόμη φθάσει στη Τζούρτζια από την Οδησό το καταστατικό της Φ.Α.Τ.Α., ο Κοσμάς ο Αιτωλός είχε περάσει και είχε κηρύξει τον λόγο του στη Τζούρτζια, ζητώντας από τους κατοίκους να μορφώνονται προσηλωμένοι στην ελληνική παιδεία. Παράλληλα, πριν από την ίδρυση της Φ.Α.Τ.Α., η Τζούρτζια διέθετε ήδη δύο σχολεία: το καινούργιο από το 1872 και το παλιό με άγνωστη την ακριβή χρονολόγησή του οπωσδήποτε όμως προγενέστερο. Άρα οι Τζουρτζιώτες χάρη στα διδάγματα του Κοσμά του Αιτωλού και στην εκπαίδευση που τους εξασφάλιζαν δύο σχολεία, διέθεταν το πνευματικό υπόβαθρο να εκτιμήσουν την αξία του καταστατικού της Φ.Α.Τ.Α. και να εγκρίνουν με την ψήφο τους την ίδρυση της ιστορικής Αδελφότητας

Κλείνοντας θα υπενθυμίσω και πάλι τη σχέση των αρχών της Φ.Α.Τ.Α. με τις αντίστοιχες της Γαλλικής Επανάστασης, η οποία προηγήθηκε κατά έναν αιώνα περίπου και υπήρξε το αποτέλεσμα και η αποκορύφωση του Γαλλικού Διαφωτισμού. Θυμηθείτε την Fraternite (αδελφότητα), Liberte (ελευθερία) και Egalite (ισότητα). Θα διαπιστώσετε ότι οι συνειρμοί οδηγούν κατ' ευθείαν πρώτον στην Ελευθερία, την οποία ουδέποτε απώλεσαν οι ορεινοί πληθυσμοί των βλάχων, δεύτερον στην Αδελφότητα και τρίτον στην Ισότητα, τις βασικές αρχές της Φ.Α.Τ.Α., που από το 1893 εφαρμόζει στην πράξη τα διδάγματα του Διαφωτισμού.

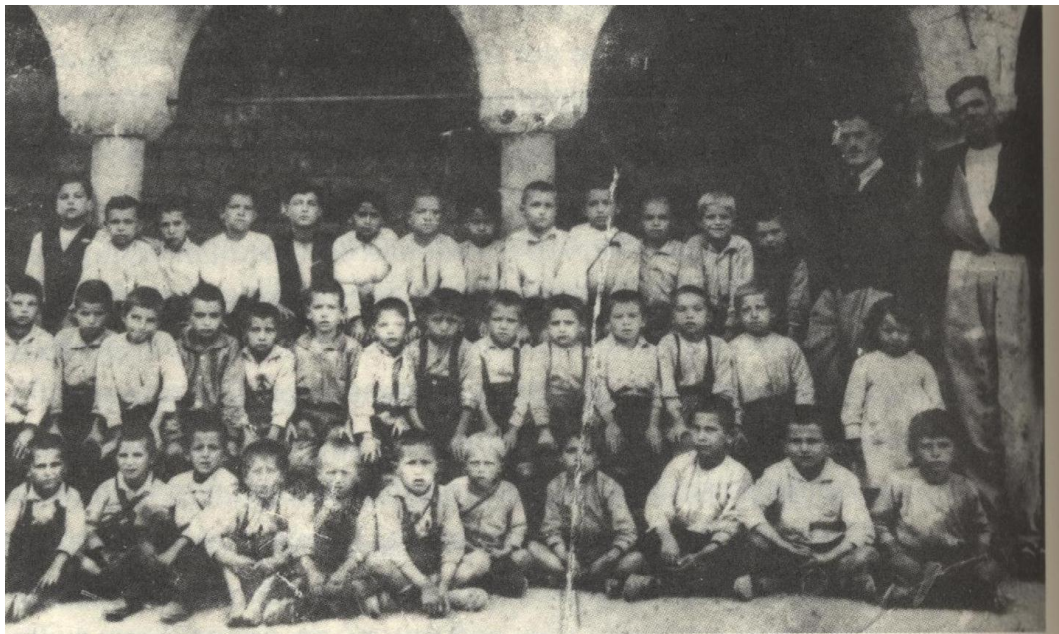
Μαρία Ταμπακιώτη-Σίμου

Φιλολόγος, μέλος της Φ.Α.Τ.Α.

ο ιδρυτής της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
Χρυσος Β. Δημιος

Φωτογραφία: « Εργοτάξιον Πρωτόππαπας εν Βόλω 1914 »

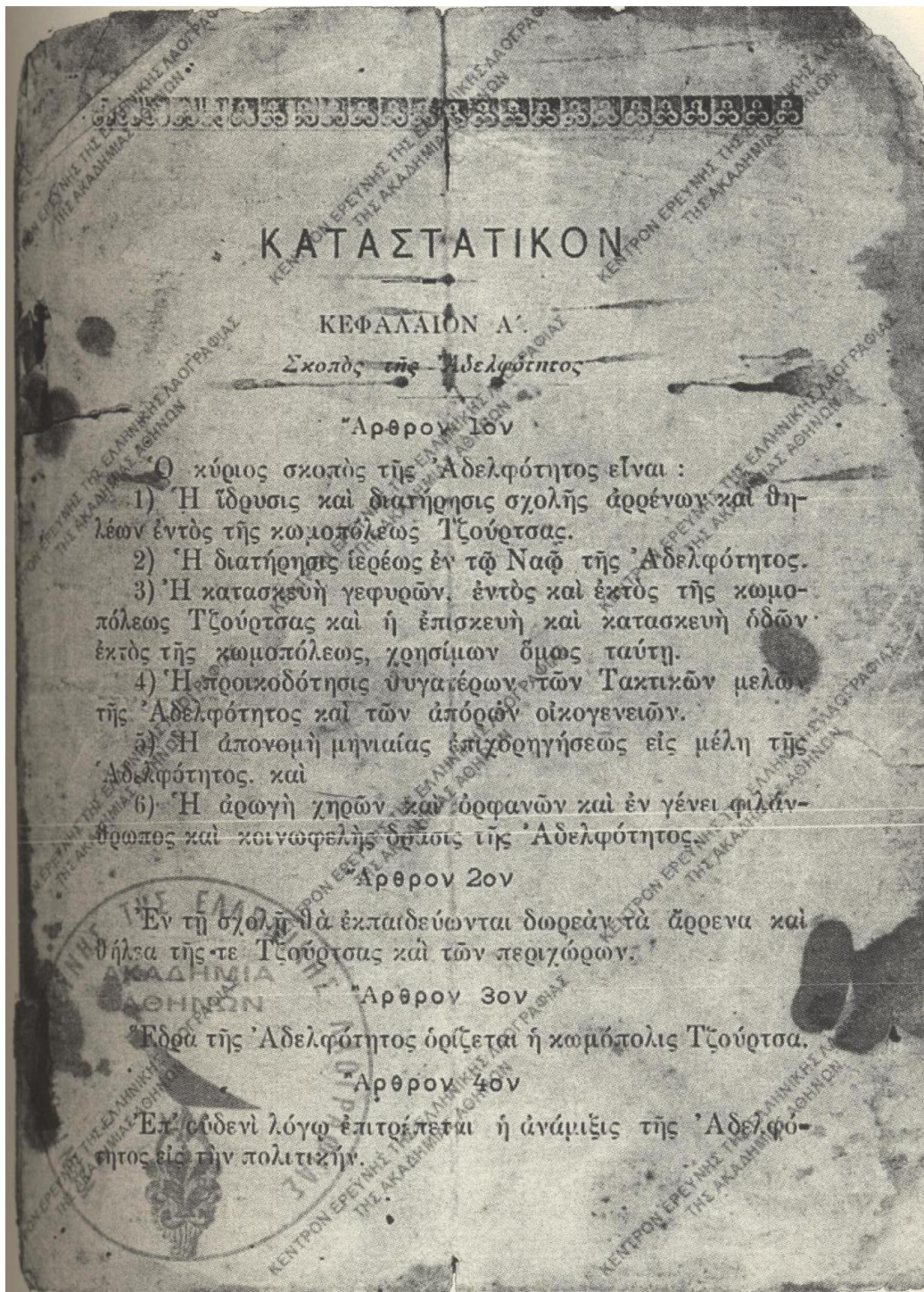

Δημοτικό σχολείο αρρένων της Φ.Α.Τ.Α. Τζούρτζιας (1918, Αρχείο Σταύρου Γιώτα).

Δημοτικό σχολείο Θηλέων της Φ.Α.Τ.Α. Τζούρτζιας (1918, Αρχείο Σταύρου Γιώτα).

Παράρτημα - Άρθρα από το Καταστατικό της ΦΑΓΑ που αναφέρονται στο κείμενο:

Ἄρθρον 5ον

Ἡ Ἀδελφότης τότε μόνον δύναται νὰ διαλυθῆ, ὅταν τὰ μέλη αὐτῆς περιορισθοῦν εἰς μόνα τὰ τοῦ Διοικητικοῦ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Μέλη τῆς Ἀδελφότητος

Ἄρθρον 6ον

Μέλη τῆς Ἀδελφότητος καλοῦνται οἱ καταβάλλοντες τὰς ἐτησίους αὐτῶν συνδρομὰς πρὸς τὴν Ἀδελφότητα, ἀδιακρίτως τοῦ φύλου εἰς ὃ ἀνήκουσι, διακρίνονται δὲ εἰς τακτικά καὶ μὴ τακτικά.

Τακτικά μὲν μέλη εἰσὶν οἱ μὴ καθυστεροῦντες οὐδεμίαν αὐτῶν συνδρομὴν, μὴ τακτικά δὲ οἱ ἐφάπαξ ἢ ἐκ διαλειμάτων καταβαλόντες εἰς τὴν Ἀδελφότητα ποσὰ πῖνα.

Ἄρθρον 7ον

Πᾶν τακτικὸν μέλος τῆς Ἀδελφότητος ἐφείλει νὰ καταβάλλῃ ἐτησίως διὰ συνδρομὴν αὐτοῦ δραχμὰς **δωκαπέντε**, δὲ ἐπὶ ἓν ἔτος καθυστερήσας ταύτην ἀποβάλλει τὸ δικαίωμα τοῦ τακτικοῦ μέλους καὶ αἱ ὑπ' αὐτοῦ καταβληθεῖσαι συνδρομαὶ μένουσιν εἰς ὄφελος τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 8ον

Μέλος τι καθυστερήσας τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἔτη, δι' ἀναφορᾶς τοῦ πρὸν τὸν Πρόεδρον τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνακτᾷ τὰ δικαιώματα τοῦ τακτικοῦ μέλους, καταθέτον τῇ Ταμίᾳ τὰς καθυστερουμένας συνδρομὰς του ἐπὶ ἀνατοκισμῷ πρὸς 10 ο/ο ἐτησίως. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει καταθέσῃ ἀτόκως τὰς καθυστερουμένας συνδρομὰς του γάνει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Ἄρθρον 9ον

Τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν ἐγγράφονται εἰς τὸ βιβλίον τῶν

συνδρομητῶν καὶ εἰς τὸ τοῦ Μητροφῶν ἔνθα ἀναγράφεται καὶ τὸ ἔτος τῆς ἐννήσεως αὐτῶν, ἡμέρα δὲ συμπληρώσεως τῶν ἑτῶν λογίζεται ἡ πρώτη Ἰανουαρίου.

Ἄρθρον 10ον

Πᾶν τακτικὸν μέλος, ὅπερ ἠθέλε φέρε σκάνδαλον εἰς τὴν Ἀδελφότητα διαγράφεται τοῦ κατὰ τὸν ἑταίρου τῶν κακτικῶν μελῶν δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

Ἄρθρον 11ον

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, λαμβάνειν μέρος εἰς τὰς γενικὰς Συνελεύσεις ὡς καὶ τοῦ δανεῖσθαι παρὰ τῆς Ἀδελφότητος ἀνήκει μόνον εἰς τὰ ἄρθενα τακτικά μελή.

Ἄρθρον 12ον

Πᾶν τακτικὸν μέλος ἵνα ψηφοφορῇ δεόν νὰ ἔχη συμπληρωμένον τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἵνα δὲ ἐκλέγηται τὸ 25ον καὶ ἵνα δανεισθῇ τὸ 21ον ἔτος.

Ἄρθρον 13ον

Ὅσα ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν συνεπλήρωσαν τριακοντὰ πέντε ἔτων συνδρομὴν καὶ τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των δικαιούνται προσαπαιτῆς ἐπιχορηγήσεως δραμῶν δέκα πέντε (15) κατὰ μῆνα. Ἄν δὲ μετὰ τὴν συμπληρωσιν τῆς τριακονταπενταεταετοῦς συνδρομῆς διακόψωσι ταύτην, μέχρι συμπληρώσεως καὶ τῆς ὀρισθείσης ἡλικίας δικαιούνται μόνον δέκα δραμῶν μηνιαίως.

Ἄρθρον 14ον

Ἡ Ἀδελφότης κατὰ τριετίαν ὑποχρεοῦται νὰ τελέσῃ μνημόσυλον ὑπὲρ τῶν ἀποβιώσαντων τακτικῶν μελῶν αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄.

Πόροι τῆς Ἀδελφότητος

Ἄρθρον 15ον

Πόροι τῆς Ἀδελφότητος εἶναι : α') αἱ συνδρομαὶ τῶν μελῶν β') αἱ ὑπὸ φιλομούσων γινόμεναι προσφοραί, γ') αἱ ἐκ διαθηκῶν προικοδοτήσεις τῆς ἀδελφότητος καὶ δ') αἱ ἐκ παντὸς ἐγκρινομένου μέσου ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος προσερχόμενοι πρόσοδοι.

Ἄρθρον 16ον

Ὁ κατ' ἐλάχιστον ὄρον δραχμῶν πενήκοντα ἐπάταξ ἢ ἐκ διαλλειμάτων ἐντὸς ἐνὸς ἔτους δωροῦμενος, ἀναγράφεται Δωρητὴς ὁ δὲ κατ' ἐλάχιστον ὄρον διακοσίας ἀναγράφεται *Εὐεργέτης* ὁ δὲ ἄνω τῶν διακοσίων *Μέγας Εὐεργέτης*.

Τὰ ὀνόματα τῶν Δωρητῶν Εὐεργετῶν καὶ Μεγάλων Εὐεργετῶν ἀναγράφονται ἐν πίνακι ἀνηρημένῳ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς καὶ τῷ γραφείῳ τῆς ἀδελφότητος χρυσοῖς γράμμασι.

Ἄρθρον 17ον

Ὅσα ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὴν ἐπέτειον οὐτῆς, προσφέρωσι διὰ τὴν ὑψωσιν τῆς εἰκόνης τῆς πολιοῦχου ὁσιομάρτυρος Ἁγίας Μαρίνης ἔλαια, ὀφείλουσι νὰ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐντὸς ἔτους, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ δικαστικὴ εἰσπραξίς των ἐντόκως πρὸς 12% ἑτησίως.

Ἄρθρον 18ον

Ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Ἀδελφότητος, ἅπασα ἢ περιουσία αὐτῆς, κινητὴ τε καὶ ἀκίνητος, περιέρχεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Σχολῆς τῆς κωμοπόλεως Τροῦρτσας εἰ, ἢν ἀνήκει.

— 6 —
Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον, ἐκτάκτως δὲ ὅποτεν παρηγορησθῆ
ἀνάγκη, μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου
τοῦ νομίμως ἀναπληροῦντος αὐτόν.

Ἄρθρον 24ον

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ κατὰ τὰς
συνεδριάσεις του, παρόντων ἑπτὰ τοῦλάχιστο, ἐκ τῶν με-
λῶν αὐτοῦ καὶ ἀποφασίζει μετὰ πλειοψηφίαν ἐν μυστικῇ ψη-
φοφορίᾳ, κρατούσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου ἐν ἰσοψηφίᾳ.

Ἄρθρον 25ον

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον φροντίζει, περὶ διορισμοῦ διδασκά-
λων καὶ ἐν γένει περὶ κανονικῆς λειτουργίας τῶν ἐκπαιδευ-
τηρίων, περὶ ὑποθέσεων καὶ σκοπῶν τῆς Ἀδελφότητος.
Κρατεῖ βιβλία, διπλότυπα, πρακτικὰ καὶ βιβλίον ἀλληλο-
γραφίας.

Ἄρθρον 26ον

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἐκλέγει ἐν ἀνάγκῃ καὶ Ὑποταμίαν
δύο, τρεῖς ἢ καὶ πλείονας καὶ μετοθέτει κεφάλαια πορ' αὐ-
τοῖς ἐκ τοῦ Ταμείου, ἀσφαλίζοντα αὐτὰ δι' ὑποδείξεων τῆς
προτάσει δὲ τοῦ Γραμματέως, ἐκλέγει ἓνα ἢ καὶ πλείονας ὑ-
πογραμματεῖς ἐκ τῶν τακτικῶν ἢ μὴ μελῶν τῆς Ἀδελφό-
τητος.

Ἄρθρον 27ον

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοκίζει τὰ κεφάλαια τῆς Ἀδελ-
φότητος πρὸ δέκα τοῖς ἑκατῶν (10 0/0) ἑτησίως κατ' ἀνο-
λογίαν εἰς ὅσα ἐκ τῶν ἀρρέων τακτικῶν μελῶν ἐπιθυμοῦσι
τὸ τοιοῦτον.

Ἄρθρον 28ον

Ἐὰν μέλος δανεισθῆν παρὰ τῆς Ἀδελφότητος καὶ μὴ
καταβαλῶν τοὺς τόκους κατ' ἔτος, θέλει καταδιωχθῆ δικασ-
τικῶς μετὰ παρέλευσιν ὀκτώ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς
πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας, ὅποτε ὁ τόκος τῆς ὑπερομεί-

Ἀδελφότητος ζητήσῃ τὴν συγκρότησιν ταύτης δι' ἀναφοράς πρὸς τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

Ἄρθρον 59ον

Ἀτάσας τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰ ψηφίσματα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἢ προϊσταμένη Ἐπιτροπὴ καταχωρίζει εἰς τὸ βιβλίον τῶν Πρακτικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Καθήκοντα Προέδρου

Ἄρθρον 60ον

Ὁ Πρόεδρος καθήκον ἔχει νὰ προεδρεύῃ τῶν συνεδριάσεων νὰ τηρῇ τάξιν καὶ εὐπρέπειαν κατ' αὐτάς, νὰ ἐπιβλέπῃ ὥστε ἡ δικαιοσύνη ν' ἀπονέμηται εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἐξ ἴσου.

Ἄρθρον 61ον

Ὁ Πρόεδρος ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τὴν ἀμερόληπτον καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, νὰ ὑπογράψῃ ὅλα τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν ὡς καὶ ἐγγράφα, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδώσῃ ἐντάλματα πληρωμῶν ἂν δὲν ὑπάρχῃ σχετικὸν ψήφισμα τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

Ἄρθρον 62ον

Ὁ Πρόεδρος δὲν δικαιούται νὰ δίδῃ ἐπ' οὐδενὸς ζητήματος ψήφον, ἐκτὸς ὅσάκις ἐπέρχεται ἰσοψηφία μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

Ἄρθρον 63ον

Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπᾷ τὴν Ἀδελφότητα ἐνώπιον πάντων τῶν ἐπισημοῦν ὁρίων τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἄλλων

Ἄρθρον 79ον

Τηρεῖ ἴδια βιβλία τῶν μελῶν, Δωρητῶν καὶ Εὐσεβετῶν
ὡς καὶ διαφόρων ἄλλων εἰσπράξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I'

Περὶ Προικοδοτήσεως

Ἄρθρον 80ον

Ἡ Ἀδελφότης προικοδοτεῖται διὰ κλήρου κατ' ἔτος 1) τὰς
ἐκ τῶν ἐπὶ εἰκοσαετίαν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότη-
τος κόρας, τὰς ἐρχομένας κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰς γάμον
καὶ 2) πάσας τὰς ἐρχομένας εἰς γάμον ἀπόρους κόρας
ἐκ τοῦ χωρίου Τσουρτζία καταγομένας.

Ἄρθρον 81ον

Τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἵνα αἱ θυγατέ-
ρες των συμμετέχωσι τῆς προικοδοτήσεως, ὀφείλουσι νὰ
ἐξακολουθήσωσι τὴν συνδρομὴν των μέχρι τοῦ θανάτου,
ἂν δέ τις διακόψῃ ταύτην, αἱ θυγατέρες του αὐτοδικαίως
ἀποβάλλουσι τὸ δικαίωμα τῆς προικοδοτήσεως.

Ἄρθρον 82ον

Ἐκαστον τακτικὸν μέλος δικαιούται νὰ θέσῃ ὑπ' ὄ-
ψιν τῆς Γεν. Συνέλευσεως διὰ τὴν προικοδοτήσιν ὅσας
ἐν γένει τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ἐφ' ὅσον οὗται ἔχουν
συμπληρώσει τὴν 20ετὴ καταβολὴν τῶν συνδρομῶν των.

Ἄρθρον 83ον

Δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς τὴν κλήρωσιν τῆς προικο-
δοτήσεως ἔχουσι καὶ αἱ συμπληρώσασαι 15ετὴ συνδρομὴν
συνδρομήτοισι καὶ ἐξακολουθήτως καταβάλλουσαι ταύτην.

ἐκτός ἂν συμμετέχωσι ταύτης δυνάμει τοῦ 82ου ἄρθρου ἢ ἠνόμισαν ἤδη ὑπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 84ον

Ἡ προικοδοτῆσις ὀρίζεται εἰς δραχ. τριακοσίας (300) δι' ἐκάστην ὑπανδρευομένην κόρην.

Ἄρθρον 85ον

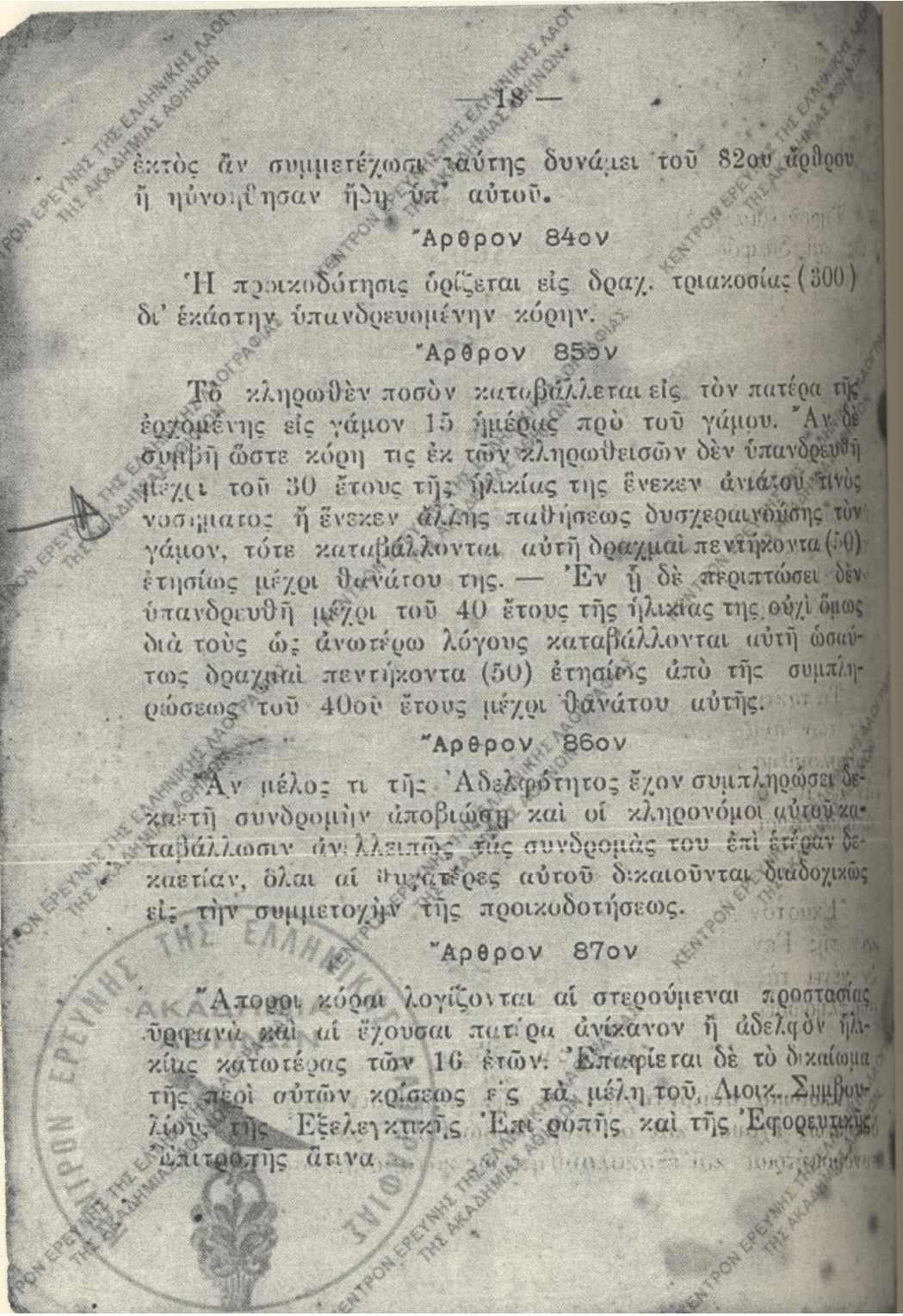
Τὸ κληρωθὲν ποσὸν καταβάλλεται εἰς τὸν πατέρα τῆς ἐχομένης εἰς γάμον 15 ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου. Ἄν δὲ συμβῇ ὥστε κόρη τις ἐκ τῶν κληρωθεισῶν δὲν ὑπανδρευθῇ μέχρι τοῦ 30 ἔτους τῆς ἡλικίας της ἐνεκεν ἀνάτου τινὸς νοσηματος ἢ ἐνεκεν ἄλλης παθήσεως δυσχεραίνουσης τὸν γάμον, τότε καταβάλλονται αὐτῇ δραχμαὶ πενήκοντα (50) ἑτησίως μέχρι θανάτου της. — Ἐν ἣ δὲ περιπτώσει δὲν ὑπανδρευθῇ μέχρι τοῦ 40 ἔτους τῆς ἡλικίας της οὐχὶ ὅμως διὰ τοὺς ὡς ἀνωτέρω λόγους καταβάλλονται αὐτῇ ὡσαύτως δραχμαὶ πενήκοντα (50) ἑτησίως ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 40οῦ ἔτους μέχρι θανάτου αὐτῆς.

Ἄρθρον 86ον

Ἄν μέλος τι τῆς Ἀδελφότητος ἔχον συμπληρώσει δεκατῆ συνδρομὴν ἀποβιώσῃ καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ καταβάλλωσιν ἀν' ἑλπιῶς τῆς συνδρομῆς του ἐπὶ ἑτέραν δεκαετίαν, ὅλαι αἱ θυγατέρες αὐτοῦ δικαιοῦνται διαδοχικῶς εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς προικοδοτήσεως.

Ἄρθρον 87ον

Ἄποροι κόραι λογίζονται αἱ στερούμεναι προστασίας ὑφ' ἑαυτῶν καὶ αἱ ἔχουσαι πατέρα ἀνάκονον ἢ ἀδελφὸν ἡλικίης κατωτέρας τῶν 16 ἐτῶν. Ἐπαρτεται δὲ τὸ δικαίωμα τῆς προικοδοτήσεως εἰς τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς αἵτινα

ἡ Γενικὴ συνεδριάσει ἀποφασίζουσι διὰ ψηφοφορίας περὶ τῆς ἀποδογῆς ἢ μὴ τῶν ὑποβαλλομένων σχετικῶν αἰτήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Ἀκροτελεύτιοι διατάξεις

Ἄρθρον 88ον

Ἐπετειὸς ἑορτῆ τῆς Ἀδελφότητος ὁρίζεται ἡ 17 Ἰουλίου, ἡμέρῃ τῆς Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης.

Ἄρθρον 89ον

Ἡ Σφραγὶς τῆς Ἀδελφότητος περὶξ μὲν φέρει τὰς λέξεις «Φιλικπαιδευτικὴ ἀδελφότης Τζούρτσας τῆς Ἀθαμανίας» ἐν δὲ τῷ μέσῳ δικέφαλον ἀετόν.

Ἄρθρον 90ον

Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις τῶν ἄρθρων τῶν ἀφορούντων τὴν ἐπιχορήγησιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ τὴν προικοδότησιν.

Ἄρθρον 91ον

Τὸ παρὸν Καταστατικὸν ἰσχύει ἐπὶ δεκαετίαν, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας εἴναι κριθῆναι ἀναγκαῖον, ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 92ῳ ἀναφερομένων.

Ἄρθρον 92ον

Τὸ παρὸν Καταστατικὸν ἐγκριθὲν ἐν Γενικῇ Συνέλευσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος ἔχει κῦρος δι' ὅλα τὰ ἐν τῷ μέλλοντι ἐγγραφησόμενα μέλη ὡς καὶ διὰ τὰ μὴ λαβόντα μέλη εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην τακτικὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος, ἅτινα ὀφείλουσι νὰ ἀμμορφῶνται ταῖς διατάξεσιν αὐτοῦ.

Άρθρον 93ον

Τούτων πάντων ευκρινῶς εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος ἀναγνωσθέντων καὶ παμψηφεί ὑπ' αὐτῶν ἐγκριθέντων, ἐγένετο τὸ παρὸν Καταστατικὸν ὑπογραφὴν ὑφ' ἀπάντων τῶν τακτικῶν μελῶν.

Ἰζούρισα, τῆ

Ὁ Πρόεδρος

ΚΩΝΣΤ. ΑΘ. ΚΟΥΤΟΥΦΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Εὐάγγελος Κ. Σαμαρᾶς

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Γεωργ. Ἰω. Τζιρὸς

Ὁ Ταμίας

Χαράλ. Ἀπ. Μουχασίρης

Οἱ Ὑποταμίαι

Χρ. Ἀντ. Παπαγεωργίου

Ἰωάν. Χρ. Ντίκος
Κωνστ. Γρ. Γάπτης

Ὁ Εἰσπράκτης

Ἀθαν. Ταμπακιώτης

Οἱ Σύμβουλοι

Ἀθαν. Γ. Χύμας

Δημ. Αθ. Λεπενιώτης

Εὐάγγ. Χρ. Κουτούφας

Γεώργ. Δημ. Κλεισοῦρας

